

ГЛАС

ORGAN NARODNOG FRONTA ZA OKRUG BANJA LUKU

GODINA IV.

БАЊА ЛУКА, 7 новембар 1946 год.

Број 47 (73)

7 новембар - дан Велике Октобарске Револуције

Данашњим даном братски совјетски народи прослављају свој највећи празник — дан велике Октобарске Револуције.

26 октобра (7 новембра) 1917 године, радници и селаци Русије, предвођени Вољшавицом Партијом на челу са великим Ленином и великим Стаљином, извршили су Социјалистичку револуцију, створили су власт буржоазије и успоставили власт радника и селака, власт Совјета. Тога дана ништа је у човјечанству нова држава, држава новог типа, прва држава радника и селачка, Савез Совјетских Социјалистичких Република.

Прошло је двадесет и девет година како постоји моћна земља која се зове СССР. Кроз то вријеме, захваљујући новим, социјалистичко-друштвеним односима кроз Стаљинске партијске, изградњива се је браћи корацима земља социјалистичка, њена привредна и војничка моћ. Из аграрне заостале земље Совјетски Савез се претворно у најнапреднију индустријску земљу на свијету. Од земље мрака и терора, глади и сиротиње, незнања и биједи, постала је земља богатства, културе, националне равноправности и социјалне правде. Неустале су израбљивачке класе, уништене је израбљиваче човјека до човјека, класе од класе и народа од народа. Од сиромашних и безбесних радника, постали су сретни, грађанин своје напредне социјалистичке остварења. Од сиромашних, селачка која су земљу обрађивали друштвено, који су били без земље, постали су моћни и богати, колхозници.

Велику славу новој држави дала је и та чињеница што је Октобарска Револуција riješila једно од најважнијих питања, национално питање. Русија је престала да буде татарица народа, земља националних поруга. Она је постала земља равноправних и слободних народа. На принципима самоуправљања народа, pune њихове равноправности и слободног националног и културног развоја, развијало се је братство и јединство совјетских наро-

да, развијало се је братска љубав према другим народима, развијало се осјећај новог патриотизма — совјетски патриотизам, који је гађио, не само љубав према совјетској заједници, него и осјећај солидарности према свим народима свијета. Ни тај начин велики Ленин и велики Стаљин не прену — историји човјечанства — практично су рјешавала питање државног устројства народа у многонационалној држави, која је одолила свима искљученима и у Оттабинском рату упушта се су-прославља стварошним чланицама фашизма. Економска снага совјетске земље раста је из године у годину. Она је стварана на новим економско-друштвеним односима. Њу је стварало нови трудбени рођен у социјалистичкој отаџбини, свијестан да не ради за другог већ за себе, за своју социјалистичку домовину, у којој има све могућности за њихован и сретан живот.

Зато није ништа чудно што је Совјетски Савез као социјалистичка земља, као побједник у најважном Оттабинском рату, постао сан и нада цјеловитог радног човјечанства, сан и нада свих потлачених народа.

Једна од највећих тековина Октобарске револуције, међо Великом Октобра, јесте Црвена Армија. Ника у огњу одбране нове совјетске домовине против свихмих нападних генерала и станих интереса империјалиста, Црвена Армија у току Оттабинског рата издала је у највећу војну силу у свијету. Њена снага састоји се у томе што је она истинска нагодина Армија, што се ослања на огромну економску моћ совјетске државе што она није оруђе у рукама империјалиста за поробљивање других народа.

Она је данас срце — чвар социјалистичке домовине, поуздани ослонац мирољубивих снага, слободе и безбједности народа у свијету. У прошлом рату ни једна држава на свијету, ни Чедна друга војска не би могла да стане на пут побједњим бацама немачко-фашистичких разбојника и њихових трабаната и да им зада смртоносне ударе, као што је то, у име одбране цивилизације и културе од средњевјековног моараштва, у име слободе и независности свих народа, — име прогреса читавог човјечанства учинила совјетска отаџбина и њена Црвена Армија. Данас је више него икада важно, да није било Совјетског Савеза и његове Црвене Армије, човјечанство би било изложено робовању фашистичког варварства. Стога слободљубиво човјечанство дугује велику захвалност Великом Октобру, совјетској земљи и Црвеној Армији.

Побједом Октобарске револуције отворена је нова историјска епоха у развитку друштва. Пројекције у Русији настале послје Октобарске револуције извршиле су корјенити пресмет у повјешти човјечанства. У новој историјској Европи Совјетски Савез постао је посилац и руководиоца борбе потлачених народа против империјализма и борбе радничке класе за своја права. Побједом Октобарске револуције афирмисала се је радничка класа као руководиоца ослободилачке борбе и градителја нове и сретне будућности. Захваљујући њој узди коју је одиграла радничка класа Русије, тага се радничка класа назвала на челу ослободилачких покрета у читавом свијету, јер слободљубиви људи гадају у борби радничке класе остварења својих тежњи. Тековине велике Октобарске револуције отварају свијетле перспективе читавом напредном човјечанству и указују пут који ће га довести у истинску слободу и сретни живот.

Совјетски Савез, рођен у побједи Великом Октобру, стадио је био посилац политичке радничке класе и читавог напредног човјечанства, а данас је он народито најдоследнији борец за остварење праведног мира, слободе свих народа и истинске демократије у свијету. Величанствена борба, коју су водили совјетски делегати на Париској конференцији и на заседањима Уједињених народа у Њујорку, показује искрену и доследну политику Совјетског савеза за правдан и трајан мир. Борбе се за велике идеале слободљубивог човјечанства, совјетски делегати су разоткривали своје социјалистичке отаџбине. Славе га у знаку предводнице борбе на остварење праведног мира и истинске демократије у свијету. Стање га у знаку свједока напредних снага против пољачања агресивности међународне реакције. Зато дан Великом Октобру, заједно са совјетским народима, сви ми читаво слободљубиво човјечанство, јер је Октобарска Социјалистичка Револуција, по свом програму и социјалном значењу, својина напредног човјечанства.

Совјетски народи данас славе 7. новембар по други пут у миру након побједи над фашизмом. Они га славе у знаку радног хормиза, у обнови, изградњи и даљем јачању своје социјалистичке отаџбине. Славе га у знаку предводнице борбе на остварење праведног мира и истинске демократије у свијету. Стање га у знаку свједока напредних снага против пољачања агресивности међународне реакције. Зато дан Великом Октобру, заједно са совјетским народима, сви ми читаво слободљубиво човјечанство, јер је Октобарска Социјалистичка Револуција, по свом програму и социјалном значењу, својина напредног човјечанства.

Славенски народи славе дашт

њи дан као свој велики празник јер је кроз Велики Октобар Совјетски Савез израстао у ову снагу, која је славенске народе спасила од фашистичког истисања и окупирања и снажи заједницу, која је данас моћна поддршка борби радничке класе и угњетених народа у свијету.

Народи Југославије славе дан велике Октобарске Социјалистичке Револуције, као празник, који за нашу земљу има посебни значај. Славећи дан Великом Октобру народи Југославије изражавају своју

дубоку захвалност Совјетском Савезу за моралну и материјалну помоћ коју нам је дао у ослободилачкој борби. Кроз прослављање 7. новембра народи Југославије дају признање Совјетском Савезу и Црвеној Армији за помоћ у стварању наше нове Федеративне Народне Републике Југославије, за њен слободан и демократски развојак. Даље моћном прославом посебно изражавамо захвалност за искрено и упуно заузимање совјетских делегата на Париској конференцији и одбрани наших националних права која смо стемни уз највеће жртве у нашој ослободилачкој борби.

Живља Велика Октобарска Социјалистичка револуција!

Нека је вјечна слава учитељу радничке класе и руководиоцу побједи велике Социјалистичке Револуције бесмртном Ленину!

Живао Совјетски Савез — поуздани ослонац мира и безбједности, слободе и независности народа!

Живао вођа совјетских народа — велики Стаљин!

Живља Црвена Армија чувар тековина Великом Октобра!

Живља сарадња слободљубивих народа у борби за чест и трајан мир!

STALJIN:

O LENJINU

МАЈАКОВСКИ:

Октобарски дани

Када сумирам	И у тој жељеној
своје доживљаје,	и жељеној бури
И мач светле дане	И мач
тражи	стиха.
обасјан	савив такорећи,
љешне од свих дана,	корача.
видим	стаје.
унијек исто:	жмечећи посматра
двадесет и пети,	руче.
први дан,	збацив на пласи.
С бојбом	На чувању негод.
играју	свих увијача,
к'о с лоптом морнари,	уирије
муњасто блесну	убојне зепце,
бајонетни кијесци.	као да
Од буке	срце
дрхта	из ријечи размотава,
узбувени Смољни.	као да
С релешница	извлачи
доље	душу речнице.
миталесци.	И ја знам:
Нас зове	све је.
дршт Јосиф Стаљин.	отворено и схваћено
Лесно,	и ово око.
греша,	тај истивољав.
ту.	олкније.
Другови,	крик села.
што сте стади?	и вапале фронта,
Оскопна кола	и вољу небела,
на пошту!	и вољу путилова.
Да!	Он
окоће се.	тушту окуца
	в добави носи,
и само	и поско милијарде
на траци	људи.
у морнара	Он је
под лампом	извагао
затигра	свијет
Аурора!	једне ноћи.
К'о с наредбом хита,	
ко в групи спори,	а сутра
ко затварачем	тек зора заруди.
пкљона	— Свима!
на дољену.	Свима!
И туда,	Свима!
с тог краја	фронтима.
бескрајна ходника	од крви плавим,
побоче поје	робовима.
непосмитици Лењин.	свакога рода.
Већ	у ропству
поведени	богатих
Идићем в битке,	преданим!
али га не знају!	Власт Советима!
по лицу и саци,	Земља свештима!
гурали су се,	Мир народима!
и — оштро к'о бритве —	Хлеб гладнима!
псовали се —	војници.
при томе	

Теоретски и воде путања који познати историјски револуција од почетка до краја, тај тонек од једне негодне болести. Та болест зове се страх од маса, невољан е у стваралачкој способности маса. На тој подлози био некада јеврејски аристократизам воља у односу према масама, некад не знају историју револуција, али који су божане да рече старо 1.2 дну новог. Страх да се стилиа не разбије, та маса не спречиран у ризиком, жеља да се игра улога дитије која настоји да учи масе по књигама, али која не жељи да се учи од маса. — То је основа ове врсте аристократизма.

Лењин је представљао популарну сапротност таквим вођама. Ја не знам другог револуционара — ни би тако као Лењин вјеровало стваралачке снаге пролетаријата и у револуционарну сподобност негових класних инстинкта. Ја не знам другог револуционара који би умно да тако немилосрдно шибу се могао доволне критичке »каоса револуције« и »буханалија сарноволних акција маса« као Лењин. Сјетан се како је за вријеме једног разговора, одговарајући на примједбу једног другог да »послије револуције треба да се успостави нормални поредак, Лењин експастично прамјетио: »Невоља је код људи који жеље да буду револуционари, забовуљиви да је револуционари поредак најнормалнији поредак у историји.

Онда Лењинов омаволажавајући став према свима онима који су се придружили да с висине гледају на масе и да их уче по књигама. Онда Лењиново неморно проповиједање; у чети се од маса швирити смисао њихових акција, брижљиво протрјавати практично искуство бербе маса.

Вјера у стваралачке снаге маса — то је она особина у Лењиновој дјелатности која му је омогућавала да са смислом стилија да усмијерава његово кретање у колосек пролетерске револуције.

Лењин је био рођен за револуцију. Он је био заиста гени револуционарних експлозија и највећи мајстор револуционарне руковођења. Никада се он није осјећао тако слободан и јадостан као у епохи револуционарних погresa. Ја тиме нијосито не ђу да кажем да је Лењин подједнако одобравао сваки револуционарни покрет илј да је увјек и под свим условима био за револуционарне експлозије. Никада. Ја тиме хоћу само да кажем да се Лењинова —нијална проциљивост никада није тако потпуно и јасно манифестирала као у вријеме револуционарних експлозија. У данима револуционарних покрета он се буквално расцјепљивао, постајало видног, бредвадио покрете класа и сваки вјеројатни циљак револуције, видећи их као на длану. У нашим партијским круговима не говори се узалуд да шлиц умиле плитати у таласна револуције као риба у води.

Онда »заповијудац« јасноћа Лењинових тактичких parola и штргољав смјелост Лењинових револуционарних замисли.

Сјетан се нарочито дивити карактеристичних ђијенца које истичу на Лењинову особину:

Прва ђијенца. Period пред Октобарском револуцијом, када су милиони

рачуната, селска и војника, нијетаним тризом у позадини; на фронту, захтијевајући мир и слободу, када су генералитет и буржојаци припремали војну диктатуру у циљу срата до краја; када је читаво таквоvano »јавно мишљење«, када су све таквоване »социјалистичке« партије биле потпуно балковане, рефранци илј као »нијемачке 50. инеи«, када је Керенски попуљавно да партијски болшевикл отвои у јератност и дјеломично већ усудо да је отерао, када су њих увјек моћно дисциплинариле армије аустро-нијемачке кољичије стојале против наших заморених армија, које су се распадале а западно-европски »социјалисти« и даље успјешно остали у блоку са својим вједна у интересу срата до јуне побјезде...

Сто је значајо дјелј устанак у таквом моменту! Дјелј устанак у таквој ситуацији — значи ставити све на карту. Али се Лењин није бојаво да ризика, јер је знао, јер је видео, својим видољивим оцјена да је устанак неизбјезан да се устанак побједи, да се устанак у Русији побреним крај империјалистичког рата; да се устанак у Русији успаластај измучене масе Запада, да се устанак у Русији претворити империјалистички рат у грађански рат, да се устанак даи Републику Советима, да се Република Советима послужити као ослонца револуционарног покрета у цијелом свијету.

Познато је да се ово Лењиново револуционарно предвидјане касније обистинило с невиденом тачношћу.

Друга ђијенца. Прва дани Октобарске револуције, када је Совети нартољни Командера таквовано да ниј мора бунтовног генерала, главног команданта Духојина да прекине ратне операције и да отпочне преговоре о примирју с Нијемцима. Сјетан се како стно Лењин, Криленко (будуће главни командант) и ја отиша у Главни штаб у Петрограду да преко директне везе преговорамо с Духојиним. Тренутак је био страшен, Духојин и Главни штаб каторојци су одбили да изврше наредене Советима. Командно особље војске наизоловано се потпуно у рукама Главног штаба. Сто се тјече војника, није се знало што се тјече војска од 12 милиона, под ђијенца тако званим армијским организацијама расположене против совјетске вјласти. У самом Петрограду, као што је познато, сазрилово је тада устанак ђумска. Осим тога, Керенски је био у вољском на Петрограду, Сјетан сј како се послате извјешне позе — Лењиново лице озарило неком необичном свијетлосћу. Вјдиело се да је он већ добио одлуку. »Најдјемо у редостанциу, — рекао је Лењин, — она се нам корисно послужити; ми ђемо специјалном заповијесту амјенијати генерала Духојина, поставити на његово мјесто за главног команданта друга Криленка и позвати војнике, објавити командно особљима да отпочне генерале, обуставе ратне операције да се повезу с аустро-нијемачким војскама и узму ствар нута у своје вјластите руке«.

То је био »сјек« у неизвјесности. Али се Лењин није бојаво тога »сјека«, нарротиво, он му је био у сусрет, јер је знао да војска хоће мрј и да се извојевати мрј чистећи на нуту к мрју све могуће премеке, јер је знао да такав начин успостављања мира не ђе бити већ утицаја на аустро-нијемачке војнике, да се извајати тежана за миром на свим фронтима без изузетка.

Познато је да се ово Лењиново револуционарно предвидјане касније илјодер шврљено тјечно обистинило.

Генијална проциљивост, способност да брзо ставити и одгонетне умјетнајши смисао предстојећим догађаја — то је она Лењинова особина која му је помагала да одредити правилну свиртегити и јасну линију држана на заокретама револуционарног покрета.

Sedmi novembar dvostruki praznik Narodne omladine Jugoslavije

Nalazeći se pred velikim danom pobjede zamisli Velikog Lenjina 29-tu godišnicom Oktobarske revolucionije, srca omladine i čitavog našeg naroda ispunjena su još jednom radošću, praznikom otvaranja «Omladinske pruge».

Toga dana pod vodstvom velike Bolševičke Partije na čelu sa Leninom i Stalinom po prvi puta u svijetu u svoje ruke uzelo je vlast narod grada i sela. Taj dan, idućeg, je temelje velikom našem bratskom Sovjetskom Savezu koji je svom snagom obranio svijet od trišenja i prozasti. Zato je 7 novembar postao praznik ne samo sovjetskih naroda već čitavog demokratskog svijeta, kao praznik stvaranja nove epohe bore i ljepšeg života rodini našoj.

Jos u toku Narodnooslobodilačke borbe slavili su ovaj veliki dan i narodni idući iz pobjede u pobjedu. Svake godine 7 novembar osvojeno je novim uspjesima u borbi protiv okupatora i njegovih slugu. U toj borbi svojim heroizmom i samoprijegom omladina je svake godine uveličavala ovaj veliki dan. Odeležane i vaspisane pod rukovodstvom našeg TITA omladina je znala da će biti najbolje štitilac i zaljubljen veliki ruski brat i nove pobjede nad mrškim neprijateljem. Omladina je u danima izgradnje stvarala da će ovaj dan najbolje proslaviti novim uspjesima u jačanju i izgradnji svoje otadžbine.

Prošle godine naš narod očekali su ovaj dan u velikim napretcima za dva dana 11 novembra. Ali kao što se zna, ova radosna omladina preko svojih najboljih 62.000 članova Narodne omladine na izgradnji «Omladinske pruge» pokazuje, jasno da ovi ostaci vjerna svojim tradicijama stecnim u toku N. O. bore. To, da su mladi graditelji «Omladinske pruge» izvršili radove odno određenoj roka za 22 dana, pokazuje sa kakvim radnim poljutom i elanom se pri kraju, da bi još jednom pobjedom uveličala praznik 7 novembar.

Pisati o tome kakve su sve radne zadatke izvršile i troševnosti, lomeštene Malevice, postavljajući šine, i gradeći nove zgrade, mladici i djevojke koji su ostavili svoje škole, radionice i škole i pošli da daju svoj doprinos — je vrlo teško. Pisati mladi graditelji da li mu je teško, bila je za njegovo vrijeme i samo jedan odgovor: «Dozao sam da radim, a ne da sedim». U tom odgovoru leži duboka svijest svakog graditelja da je on uzao na sebe veliku obaveznu Na-

rodne omladine da daju sve svoje raspoložive snage da bi je u potpunosti izvršili i opravdali povjerenje našeg TITA i naših naroda na izvršenje velikog i časnog zadatka «Omladinske pruge».

Kad su se prvi krampanji i piljaci zarili u zemlju u rukama mladica i djevočica bilo je takva kolja su nepovjerenjem gledali nad mladim graditeljima. Ali prvi rezultati rada i samoprijegom otklonili su sve te nepovjerenje. Graditelji tunela Malevice, trase, izgradnja nasipa i mostova bile su pobjede koje su davale još više snage mladim graditeljima da svoje delo dovrše prije određenog vremena. Velicina «Omladinske pruge» leži u tome što će 7 novembra iz ružička Banović početi prvi radove i otvoriti prvu liniju industrije koja će u zemlju ubrziati izgradnju na tom polju. Ali prva nije bila samo velika radna akcija i delo koje će našoj industriji dati nove kolijevke uglja, već škola novih kadrova potrebanih našoj zemlji. Kroz razne stručne kurseve studentske, šoferske, minerske i druge završne je kadra za koje ne možemo analiziratski četvrtica, biblioteka, čitaonica, grana, domova. Narodna omladina dabila je nov ka-dar koji u svom radu umost samoprijegom i stečeno iskustvo. Mnogi omladinci koji su otišli na drugu neprijemnu i za koje je kazna bila neprikladna — sa ponosom kroz svoje i prva bila izgradnja — u pisanju članova TITAE, ve je zabila škola kroz koju je fascinant nov lik čitovog omladnika koji ne zna za teškoće i prepreke. Učešće 1.800 mladih antifasista iz raznih krajeva svijeta, no iz gradnji «Omladinske pruge» još je više izvršilo naše veze sa demokratskom omladinom svih zemalja. «Omladinska pruga» je još jedan veliki doprinos na jačanju i produbljivanju stvarnog bratstva i jedinstva naše omladine. Za svakog onog ko ne proveo da i najmanje na pruzi ostaje uvijek u stečanju ljubav koji je razvijena među brigadama. Uspjesima brigade Kosmetna Grčke, koje druge brigade radovao se svojim brigadici i sa ponosom o njima govori.

7 novembar dan je velike Socijalističke revolucije i dan otvaranja «Omladinske pruge» bće novi potstrek za daljnje podvje Narodne omladine u izgradnji i podizanju naše otadžbine i stvaranju boljih uslova za stetan i bolji život naših naroda.

Duđe Vidović

Помоżимо сви спровођење плана за искрпу на нашем округу

Упоредо са овогодишном делатношћу и откупуом култи наше народне власти предлаже се одмах да остварене плана прехране за идни период. То стварање плана у прехрану, што има за циљ да се сваком радном човјку осигура довољна количина namirница, проналази из самог карактера наше народне власти, која тим осигурава напронак питањом višeg ostalo prihranjenog i kulturnog života. С друге стране, с обзиром да је ове године свила поновно утјелова на род житарица, оно доношење плана на претставка извршене ваљомог задатка, ради чега не би било могуће осигурати дворовремено прехрану у свим крајевима у нашој земљи, посебно на нашем округу.

Пошто је то сада привојзредан задатак у извршеном плану окупног животног, то његовом извршењу треба одмах да приступе све масовне организације, да ангажују најшире слојеве народа града и села. Ту помоћ треба повеснесто да оствари организација Народнег фронта, да за тај задатак ангажује сваког нашег радног човјека града и села. Активности Народнег фронта треба да просвете вишеструки плажбу и објашњавању закона и одредаба народних власти, јер од тога зависи и испуњавање спровођењених одредаба. Тако се неће нити десити да евокиринем некадашние програме извршене одребае народних власти са још једанмадран начин, прије него што су то правилно протумачили сви чланови Народнег фронта.

С друге стране, поједини чланови фронта довољно не прате Уредбе и Законе или их површно прочитују, те се тако дешава, да се, узел тога, поједини законик и одредаба врло протумаке.

Као први задатак поставља се извршено, објашњавање Уредбе о кљави свиња. Та Уредба има доста стружњи значаја; обавезним откупом свињске кожме осигурава се свињске и нашој кожној индустрији и за његово, а откупом једног дијела масти помоћи ће се спровођењу плана о повећавању становништва. Међу тим да свињскокожа је извездни производ код кљавца, те према томе власник свиње не може уопште да претвуге, ако неопрећене вољу да да откуп. Управо о правилим спровођењу ове уредбе овиси у великој мери развитак једне тако значајне гране наше индустрије, као што је кожарска индустрија, овиси осигу-

рање свињина, како за наше трговнице, тако и за земљу за друге државе. Откупом једног неосејат нар додиела масти од појединца, помоћи ће се народним властима у осигурању прехране становништва преко зиме са довољним количинама масти и олакшајти рад народних власти у снабдевању становништва.

Активности Народнег фронта тако треба одмах да приступе спровођењу дечте ваљне одребе у вези прехране становништва. Већ је обављено и невојо плавајти и привојшто обавезо привојшване свињ закупа житарица. Ти закупа брашна код сваке породице и поједицаца осим «ловог месецног следовања. Овогодишном слободном продајом жита многи су поред оних колоница, које редовно, према ваљама за снабдевање добују у задратима, купили веће или мање количине жита као козу кошту закупа. Овдје се показала ова лоша навика из прошлости да се нема повјећења и да се евражује од нестарице круха, претмају до сада наше народне власти редовно снабдевање својо становништво довољном количином брашна. А вижа во, то стварање закупа код појединаца и својо трговачке код привојшти расподјеле namirница. Осим тога, таквим стварањем закупа даје се могућности појединим штедилницама и несвјешеним појединцима, који би хтели да се окопиште, ширеје виести о нестарици и гладу. Међутим, наше народне власти обавезују свако поједицаца доволне количине брашна и преко зиме и прољеће. Само у том погледу, наше народне власти треба да понуке не сваки активиста Фронта, сваки наш радни човјек града и села, у првом реду, на тај начин, што ће пружити личну подршку Народним властима — сакупљању таквих података о свим закупама како поједицаца и у откривању шпекулација.

У вези ових значајних задатака, оквиру извршене производнег плана и плана за прехрану организова је 5 новембра сједница руководница свињ квалитетских организација НФ-а у Бањој Луци. На тој конференцији је дијаскуловано о начину спровођења и организацији активности у самом граду. Те су донесени конкретни закључци у вези самог рада.

ABDUSAMAB BASBANDŽAJEV,
помоћник министра полних
poslova Uzbekistana SSR

Oktobarska revolucija i narodi Srednje Azije

Sovjetska država je nastala kao rezultat Oktobarske revolucije 1917 god. To je mnogopredicijonalna država novega tipa izgrađena od osnovana «veçovprnostu, uzajamno povjerenje i prijateljska naroda koji u njoj žive».

U prošlosti je Srednja Azija bila jedna od najoslobođjenih kolonija carske Rusije. Narodi Srednje Azije bili su izloženi dvostrukom угнетављуванju — carskom administrativnog aparata, s jedne strane, i njihovih navona, begova ili šehzade, s druge. Bilo je pisemno najviše 2 do 3% stanovnika. Industrija je bila u početku. Postojala su samo mala predižuća domaća redinost i proizvodnja predižuća. Prirodna bogatstva Srednje Azije govoru izopštita nisu bila iskoristivana. Poloprivreda se zadržavala na primitivnoj, tehnici.

1924 god. na inicijativu tošča Stoljina bila je osnovana nacionalno razgrančevanje Srednje Azije. To je bila jedna od neznančajnijih mjere sovjetske vlade upravljenak da ostvarenu njene nacionalne politike. Nacionalno razgrančevanje je označilo početak postojanje Uzbekistanske, Turkmenske i Tadžikistanke Sovjetske Republike. Svaka od ovlj

hijade traktor, kombajna i drugih mašina. Sovjetska vlada je pomogla kolhoznicima da sagrade veliki broj uređaja za navodnjavanje, a to je omogućilo da su rodovine stalno hijade hektara pune zehitja. Prosvjedna plemka se u nađi povoljno utrošavala — Uzbekistan daje sada preko dvije trećine ukupne količine pamuka koji se prikuplja u sovjetskoj zemlji.

Prije revolucije u Uzbekistanu gotovo topletni nisu bilo pismenili; sada su nepismeni. Uzbekistanski — jipski pojeđički timađski narod, u vrijeme sovjetske Oktobarske revolucije, Uzbekistanska SSR imala 34.500 škola; u većini škola nastavu sa obavljaje na uzbekistanskom jeziku. Preko 34.000 mladih Uzbekistanaca i Uzbekistanki učio se na 37 visokih škola i 67 srednjih stručnih škola. Pojedini su podignute za vrijeme sovjetske vlasti. Podignuta je Uzbekistanska Akademija nauka.

Prosvjedjelo je i navedeno stanovništvo naroda. U ruskoj je podignulo mnogo porodica, za dramu, operu i balat.

Ekonomski i kulturni procić doživjelo je tada i Kirgizija čiji su stanovnici prije revolucije živjeli nomadski. Prije revolucije indusitruja Kirgizije začinjalo je. Je 50 poljudnodušinskih proizduđača, a sada u Kirgiziji postoji preko 5.000 uzbekistanskih proizduđača od kojih je preko 400 velikih fabrika. Za svaku površinu površinama prije revolucije povećala se za 60%. Ranija je u Kirgiziji bilo 107 škola, a sada ima 1.530. U republici je osnovano 5

hijade traktor, kombajna i drugih mašina. Sovjetska vlada je pomogla kolhoznicima da sagrade veliki broj uređaja za navodnjavanje, a to je omogućilo da su rodovine stalno hijade hektara pune zehitja. Prosvjedna plemka se u nađi povoljno utrošavala — Uzbekistan daje sada preko dvije trećine ukupne količine pamuka koji se prikuplja u sovjetskoj zemlji.

Prije revolucije u Uzbekistanu gotovo topletni nisu bilo pismenili; sada su nepismeni. Uzbekistanski — jipski pojeđički timađski narod, u vrijeme sovjetske Oktobarske revolucije, Uzbekistanska SSR imala 34.500 škola; u većini škola nastavu sa obavljaje na uzbekistanskom jeziku. Preko 34.000 mladih Uzbekistanaca i Uzbekistanki učio se na 37 visokih škola i 67 srednjih stručnih škola. Pojedini su podignute za vrijeme sovjetske vlasti. Podignuta je Uzbekistanska Akademija nauka.

Prosvjedjelo je i navedeno stanovništvo naroda. U ruskoj je podignulo mnogo porodica, za dramu, operu i balat.

Ekonomski i kulturni procić doživjelo je tada i Kirgizija čiji su stanovnici prije revolucije živjeli nomadski. Prije revolucije indusitruja Kirgizije začinjalo je. Je 50 poljudnodušinskih proizduđača, a sada u Kirgiziji postoji preko 5.000 uzbekistanskih proizduđača od kojih je preko 400 velikih fabrika. Za svaku površinu površinama prije revolucije povećala se za 60%. Ranija je u Kirgiziji bilo 107 škola, a sada ima 1.530. U republici je osnovano 5

visokih i 28 srednjih stručnih škola. Kao i Uzbekistanci i Kirgizi imaju sada svoju narodnu operu i dramsko pozorište.

» Ogorone uspjeha za vrijeme sovjetske vlasti je postigle i Turkmene. U Turkmeniji su podignule hemiska, tekstilna, stolarska i druge industrijske grane. Mnogo proizduđača su sagradena ištavite i u pisčanoj pustinji Kara-Kum i u planinama Kopet-Daga. Otvorena površina u Turkmenskoj, SSR u toku posljednjih godina je podignulo 6 visokih i 39 srednjih stručnih škola, školovani su mnogi narodni kadrovi; stjujnaka za sve grane privrede i kulture. Prije revolucije na teritoriji Turkmeneje izlazila su li lica na ruskom jeziku a nijedan na turkmenskoj; sada u republici izlazi 58 listova, od kojih 43 — na turkmenskom jeziku.

Tadžikima se može da se prepoznaje i on sada ima svoju industriju, veoma razvijenu mehanizovano poljoprivredu. Veoma se razvijela kultura tadžikistanskog naroda. U republici postoji jako mreža škola, kulturnih i medicinskih ustanova. Škole i medicinske ustanove otvorene su ištavite i u jako teško pristupaćim nom. rejone visokih planina koje ho je Pavitu.

Narodi Srednje Azije uspješno obavljaju sada gradioniti, poljogodinjiti plan osnovu i razvijaju narodnu privredu i SSR. Ostvarenje ovoga plana obaveštice novo podizanje materijalnog blagostanja i kulture naroda Srednje Azije.

Medunarodna delegacija sa „Omladinske progre“ posetila je omladinu Banja Luke

U petak 1. novembra stizela je Medunarodna omladinska delegacija sa Omladinske progre u Banja Luku. To je omladina koja je zajednički sa omladinom naše zemlje radila na velikom delu u ponosu Titove omladine — Omladinski pruzi. Članovi su medunarodne omladinske delegacije krenuli su da obiđu našu zemlju, da vide kako se radi u njoj, dometi vinu, da trenuti ušleku u Jugoslaviju i svoje zemlje, da govore naprednoj omladini u njihovim zemljama što sve može da učini omladina, koja je jedinstvena kao što je Titova omladina.

Okružni odbor Narodne omladine priredio je gostima srdačan doček. Delegacija je posetila Ivočicu i Turinu, prisustvovala izmenjnim posetama u IV kvartu i razni drugih sastanak i krugova. Tako su delegati videli kako naša omladina radi u preduzećima i kako uči izvan radnog vremena.

Na drugoski večerni priredjen delegatima prisustvovala je veliki broj omladine Banje Luke sa svojim rukovodila. Sekretar Okružnog odbora Narodne omladine drug Timijan Milan pozdraviljuku goste i rekao im između ostalog: „Uličite plamene pozdrave demokratike omladini vaših zemalja i kažite im da naša omladina izgrađuje svoju zemlju da ulaze udela na jačanju jedinstva slobodnljive omladine čitavog svijeta.“ Delegacija je pozdravio i načelnik pionirskog odreda, a pioniri su predali delegatima bukete cvijeća. Čitavo veče je proteklo u iskrenom druženju i raspoloženju. Delegati siraćnu zemalji koji su pored toga na drugi ućili i naš jezik, pokazali su da znaju nekoliko rešama naše omladine:

»Stalin lebdi nad nama
Tko narod vodi
Napravilo samo drugovi
Potpunoi slobodi“

Svečanom ispraćaju na železničkoj stanici prisustvovala je veliki broj omladine i omladinskih rukovodila. Karapetivka Jovanka

Fiskultura

PRVENSTVENE NOGOMETNE UTAKMICE

U nedjelju 3. o. mi na fiskulturnom stadionu u Benici Luči odigrane su dvije nogometne utakmice za prvenstvo banjačkoga okruga.

Kao prvi par nastupili su banjalučki klubovi: »Crvena Zvezdica« i »Kazanka«. Favoriti »Kazanka« neoslovljavaju izgubilo sa 1:2. »Crvena Zvezdica« je borbenosću zaslužila izvajan rezultat.

Drugi par: »Podzrnec« (Sanski Most) — »Zelenežina« (Banja Luka) odigralo je sa rezultatom 3:2. Tako se po prvi put sastala omladina iz obiju dviju izjavu završilo zasluženom pobedom.

PLAĆENO OGLAS

Dne 4. novembra 1946. iz dvorista mi se udalila koza koju sam primio od države i oći mi pogostovanju predati. Bilo nekoliko dana, tekođer mi je nestalo ovčica. Koza je stajala bijela sa rogovima, više okrenutim prema leđima. Vamje duguizasto, šareno. Od bradi i zudajem dijelu trupa strazena. Molim pomošeno nalazaka da koza proda u nagradi na adresu: Edhem Mahić, nastojer, Ulica Dine Pucara, broj 27.

Svečana akademija povodom proslave 29-godišnjice Oktobarske socijalističke revolucije

Odbor Društva za kulturu sa radnju B. i X. sa CCCR pripređuje u Narodnom pozorištu u četvrtak 7. XI. 1946. god. u 20 sati svečanju akademiju povodom proslave 29-te godišnjice Velike Oktobarske Socijalističke — revolucije sa biranim udruženim programom.

Referat o Velikoj oktobarskoj

LENJIN KAO ŠAHISTA

Lenjin je bio odličan i strasan šahista. On je cijelo tu devetinu igru, koja je nastala, toliko opuzana u Sovjetskoj zemlji. Maksim Gorki koji je jednom pozvao Lenjina na ostrvo Kapri da se odmori od napornog rada, nije u svojim uspomjenama: »On je uneo da sa istim zasnom igru šah, da rasprijava sa drugovima, da lovi ribu, da se vere do kamepiti stazama Kapria, uzarenim od hladnog sunca, i da uživa u izmjenju cvjetova i preplanule dice ribase.«

Prima rječima drugih ljudi koji su dobro poznavali Lenjina, šah je, naročito u mladosti i za vrijeme prijudne neaktivnosti u emigraciji i progostynju bio njegova zabava i odmor. Lenjin je još u malena u svojoj osmoj godini naučio igrati na igru od svojega oca — kulturo i svestrano obrazovanog pedagoza. On je naučio šah svoje otce, Once i stariji brat Lenjina — Aleksandar Ulišnov, koji je kasnije bio ošiesan od strane carske vlade zbog revolucionarnog djelatnosti bili su njegovi prvi partneri.

»Prvo je otac od naš dobio — pričaše je Lenja — zatim sam, a i brat nabavili uđbenik za šah i počeli da pobieduju otca.«

Po završenim univerzitetu Lenjin je radio kao pravnik kod advokata Bardina, jednog od najjačih ruskih šahista onoga doba. Poznat šahovski teoretik i česti partner čuvenog šampiona Rusije Cigorin. Bardin je, da li iz nečijuće snage, davao Lenjinu konja šfere. Ali je uskoro Bardin bio prinuden da se odrekne od te šfere.

Kasnije, zatet druženjem i naučenim delatnosću Lenja nije mogao da postane veliku požnju šah, ali kad je u svojoj 28 godini bio progostan od carske vlade, progostynio mu je hito ne hito, dalo moćnosću, da se priljuvati valiane igre.

Чланак АФН-а посветио се младе регуте преа њихов одлазак у Београд

На 31. октобра 1946 послале подне чланак АФН-а организовао су посетила наше омлдине Крајуици, ирве регуте, гадјиске бригаде преа њихов поазаак у Београд. Том приликом дугачице су, ови објавили нехом књижевне забавке, хрђиве и лиричне. Поа сводовика ирвених бакре, где су се разнијегали звучни војничке музике и pjesme. 120 младок Крајуициња сасулају су говор мајора Николде Бајкића који је толиком рјечима изражава наду да ће они својим радом оправдати поверење свог народа и Армије. Хошемо! — завојали су се гласовију, из одушевљено климаше другу Титу, Армији и Комунистичкој Партији.

Испред дугачица које су посветиле

ОТКУП И ИЗВОЗ ПИТОМОГ КЕСТЕНА

Оможе је откуп питомог кестена. На највишем сектору — у срезу Двор на Олу државне су same пуне кестенови стабела. Народ је у масовна скупљасо кестен и продавао га задругама.

Од средине па до краја прошлора мјесеца банjaчка експозитија Босанцлоца извезла је око 20 вагона питомога кестена за различите центр

социјалистичкој револуцији држи друг Јоко Марјановић, пољесјене, ОНУ-а.

На прослави судјелују члвештви створени Мелангиас и Дражиске учитељске школе.

Улазнице се добију на багађаји Народног позоришта на дан прославе од 18—20 сати.

»Они игра — сећа се тадашњи Lenjinov partner у шahu Lesečinski — on je isto toliko strasno voleo kao i Marka. Ona je više od svega odgovala njegovoi psihološkoj neumornoj borbi. koji mora do svaku cijenu da pobedi ovog ili onog svog protivnika. Osim toga on je davala oćiшка njegovoi neukrotivoj stvaralačkoj energiji.

U leri lica — seća se Lesečinski — uviek se osećala utporna moćna šaha. On se nije oćirnio ovim nabornima, koje preporučiti šahovski pravilnici kao onrbana pravila za oivaranje. Ali eto iznenada njegova misao pravi odučan skok u stranu od receptu koji preporučuju oivaranici i on dovodi protivnika u ćor-sokoš potpuno originalnom potezom. To znači da on zamislio neku neobektivnu kompoziciju koju će upotrebavati poteg poteg, pokazivajuć sve logike posledice ideje koji mu je sipula. Njegov zbitniji protivnik oseća da se oćo njega steže izvreden obruč, da li njegova šahovska misao dospriela u neka klešta iz kojih mu nikako neće uspeti da se oslobodi dok ne dode fatalno neizbeživi kraj igre.«

Kao objektivno naterilo za snagu Lenjinove igre služio činjenica da je u jednom Lenjin igra »šlencok«, li ne gledajući na lalbu, izovesteno tri partije i sve tri dobio. Svaka stružnički kazače Van da shijnu sportski senisti čak i u naše dana može izvesti samo neobitno nadareni profesionalni šahista.

U emigraciji u Ženevi na Kapriju i u drugim mestima, Lenjin je takođe igrao šah ali je već tada go kraja davao sve svoje snage političkoj aktivnosti, po povratku u Rusiju i posle Oktobarske revolucije zavnik je napustio voljenu igru.

Šahovski majstor sporta V. Panov

Povratnik omladinske radne brigade sa Kozare

Kroz Dubiicu se oćela ispredovati javna javnost omladine, veselo, omladine, bratnjaševne između omladine je Dubice i omladine koja se vraća sa rada na obijevi naselja. Vraćajuć se u govornu omladinu je bila vesela i na svakom je izgledalo da hoće da kaže: »Ođujmo sam se koliko toliko našom kozarskom radom.«

U sve sezone na dubičkom preaju bilo je oko 130 omladinaca koji su radili sa puno ežava i svojski.

Danas se kani omladinski priprajuć svojim kućama, a pri polasku se toliko obraduju sa drugovima iz onog mesta gdje su radili. Od ovih drugova šestorini su ođudili da ostaju u radnoj zajednici Bještina, a drugovi iz te zajednice su ih se ođudjavljavajuć primijani.

U mjesec dana omladinska brigada je postila u liciu rezultate od kojih navedimo neke: ošesetnao 115 kuća, ritinjavno 35 kuća, usjećeno građe za 19 kuća, ulijećlane 44 kuće, iskolenia jedna krciana, oćidano nekoliko pećni, usjećenoe šeseta za 59 kuća, podizmano 20 ćaha, nasete 33 kuće.

Pored rada na obnovi omladine, je radila i na kulturnom polju. Dete su u dvije priredbe.

Po prvratku iz sela sakupili su se svi omladinski pred C. O. Narodne omladine i tom je prilikom pokazivalino 13 omladinskih za svoj rad, ijer su vliket skupljeni za primjer ostavama. Poklvećen je vod Jaktavin tvari toga što su prekovremeno radili u radnim zajednicama. Omladina voda Jaktavin obvala je prekovremeno 14 hektara kuća — za radnju zajednici Matavica.

Iz Dubice omladina veselo svojim kućama, a pri polasku izjavaju je da nikada više zalobaviti Kozaru i kozarski narod.

Stevno Vrebau

Državni dječji domovi

Na banjalućkom okrugu ima do sad svega 11 domova, u koje je smješteno, besplatno, oko 1.200 potpuno ratne storoćni, mihom sa kozarskog kraja.

Od ukupnog broja pomenutih domova 4 oštedaju na grad Banja Luka i to:

- »Kosa Mazare — Trapisti
- »Kasin Hadžiće — preko Vrbasa
- »Danko Mitrović — Nazaret
- »Baka Vrnješević — vila Matijević

Ostali domovi nalaze se u Bos. Kotlaci, Bos. Gradici-Bos. Dubci, Prikladno, Sanskom Mostu, Pripravici i Kotor Varoski.

»Danko Mitrović u Nazaretu i »Mladen Stojanović u Prijedoru su izvan ski domovi.

Za ovo tromjesечно naše Ministarstvo socialne politike dođielilo je oko 4 miliona dinara za izdaravanje dječijih domova na našem okrugu što u primično Savazno ministarstva, za nabavku žimnice, od oko pola miliona iznosi tečno na svako dijete po 1.000 dinara mjesечно.

I svega se vidi kolika je bitna naših narodnih vlasti za dječju naših ratara sa slobodi i žrtava rata koji ih se bez tova potučalo od nemilih do nedraga i jamučno, kao potpuno sa oćinno uzročenja različešala teškoćama, potomom življenia, kao što je bilo slučaj za tevoj vjerskoga rata.